

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

I. Indledning

Den 4. maj 1981 sendte jeg børnekommissionens betænkning (nr. 918) til folketingets socialudvalg. Jeg oplyste samtidig, at der blev afholdt en redegørelsesdebat om betænkningen i begyndelsen af folketingssamlingen 1981-82. Hermed lever regeringen også op til sin forpligtelse i majforliget om, at børnefamiliernes levevilkår skal tages op til drøftelse i folketinget i begyndelsen af dette folketingsår. Betænkningen, redegørelsen og folketingets drøftelse skal skabe grundlag for en bred offentlig debat om børns og børnefamiliers vilkår. Det er en nødvendig forudsætning for, at der kan ske ændringer i den politik, vi hidtil har ført på børneområdet.

Børnekommissionens betænkning skal kunne benyttes på lang sigt, også ved indgangen til 1990'erne. Alene udviklingen siden kommissionens nedsættelse for 6 år siden understreger behovet for nytænkning og fleksible ydelser. Tiden er en anden nu – og vil igen være helt anderledes, når 80'erne er forbi. Vi må derfor være kritiske over for de eksisterende løsninger og diskutere, hvad der kan gøres på en anden og bedre måde. Holdningerne til det offentlige opgaver i forhold til den enkelte ændres og nuanceres løbende. Det er ét udgangspunkt for børnepolitikken. Et andet er erkendelsen af, at vi ikke skal regne med at bruge væsentlig flere ressourcer på dette område, end vi allerede gør. Det sætter nogle rammer for de automatiske løsningsforslag, dvs. flere, større og bedre. Det betragter jeg ikke som beklageligt, men som en udfordring. At problemerne ikke kan løses efter de sædvanlige recepter, gør, at vi må tænke os bedre om. Vi må prøve at udvikle ydelserne – og vi må til at forsøge noget nyt.

Vi skal derfor ikke kun bruge betænkningen om børn, som vi plejer – dvs. snævert i folketinget og i centraladministrationen. Den skal anvendes som udgangspunkt for en langt bredere debat om, hvilke vilkår børn skal have, hvordan de kan få det, og hvem der skal give dem det. Hele børnekommissionens måde at fungere på har været i overensstemmelse hermed, med udsendelse af debatpjecer, indsamlinger af synspunkter på arbejdet og med en brugervenlig udformning af betænkning og udvalgsrapporter. Også

indholdsmæssigt erkendes det i vidt omfang at nye veje må betrædes.

Børnekommissionen peger på, at der i langt videre omfang end for øjeblikket bør foretages forsøgsvirksomhed både på tværs af og inden for de enkelte sektorer. Der er i betænkningen og i udvalgsrapporterne en række forslag til iværksættelse af forsøgsvirksomhed. Og i rapporten om småbørn i bolig og miljø er der en række forslag til forskningsopgaver, analyser og undersøgelser om småbørn og miljøforhold i bred forstand. Kommissionen fremhæver enkelte særlig påtrængende forsøg. Om at beskrive børns interesse på tværs af sektorer i de forskellige former for planlægning, om refusion til rådgivning og vejledning til børnefamilier med et særligt behov for støtte eller om fleksibilitet i forbindelse med dispensationer fra gældende lovgivning.

Jeg er enig i kommissionens synspunkter vedrørende et øget behov for forsøg. Mange sektorer klemmes mellem behovet for ydelser og de samfundsøkonomiske vilkår. Problemerne kan enten løses ved en forebyggende indsats i bred forstand – eller ved at udnytte de begrænsede ressourcer bedre, mere rationelt, mere målrettet og måske også mere i overensstemmelse med de reelle behov. Børnepolitiske foranstaltninger er ingen undtagelse i denne sammenhæng. Nogle af de problemer, der peges på i betænkningen, må derfor søges løst gennem forsøg og alternative foranstaltninger. Og gennem en målrettet forskningsindsats på tværs af sektorerne. Nedsættelsen af udvalget vedrørende småbørnsforskning – som et fællesprojekt mellem tre forskningsråd – må ses som et udtryk herfor.

Kommissionen peger som nævnt selv på en række forslag til forsøg. Der kan nævnes andre og mere gennemgribende. Vi skal vænne os til, at forsøg er en ny og anden måde at gennemføre ændringer på. Det giver mulighed for at afprøve nogle af kommissionens forslag i praksis – også forslag, som der normalt ikke laves forsøg med. F. eks. nedsat arbejdstid, bedre barselorlov, pasning af syge børn, forbedringer af boligmiljøerne og trafikikkerheden, andre former for pasning, mens forældrene er på arbejde, tilbud til indvandrerbørn osv. Initiativer skal ikke komme fra de centrale myndigheder, men fra forældrene, fagforeninger, kommunalpolitikere,